

Statsforvalterens tilråding til
Miljødirektoratet om vern av skog for
Steinbruelva, Holmestrand

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark
Oktober 2024

Innhold

1. FORSLAG.....	3
1.1 Hjemmelsgrunnlag.....	3
1.2 Verneverdier, påvirkningsfaktorer og effekter av verneforslaget.....	3
1.3 Andre interesser.....	5
1.4 Planstatus.....	5
2. SAKSBEHANDLING.....	5
2.1 Saksbehandlingsprosesser.....	5
2.2 Forholdet til utredningsinstruksen.....	6
2.3 Forvaltningsmyndighet.....	6
3. VIKTIGE ENDRINGER UNDER BEHANDLINGEN AV VERNEPLANEN.....	6
3.1 Navn.....	6
3.2 Avgrensing.....	6
3.3 Verneforskriften.....	6
4. FORVALTNING, ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER.....	7
4.1 Vurdering av samfunnsnytte og samfunnsøkonomiske konsekvenser.....	7
4.2 Forvaltningsmessige og budsjettmessige konsekvenser.....	7
4.3 Avveiiing skogvern - skogbruk.....	7
4.4 Forvaltningsmyndighet.....	8
5. Beskrivelse av området med merknader.....	8
Steinbruelva, Holmestrand kommune.....	8

1. FORSLAG

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark tilrår vern av Steinbruelva naturreservat i medhold av naturmangfoldloven (lov om forvaltning av naturens mangfold). Steinbruelva er et nytt naturreservat. Navnet er endret fra tidligere Tryterudelva, som ble brukt i oppstartsmelding og høring.

Tilrådingen omfatter 378 dekar nytt verneareal. Totalt skogareal er 375 dekar, og av dette er 375 dekar produktiv skog. (Skogdataene er hentet inn fra Viken Skog).

Området som foreslås vernet er:

1. Steinbruelva i Holmestrand kommune, Vestfold fylke

1.1 Hjemmelsgrunnlag

Området foreslås vernet i medhold av naturmangfoldloven § 34 og § 62.

Området foreslås vernet som naturreservat, jf. naturmangfoldloven § 37. Vilåret for å kunne opprette et naturreservat etter naturmangfoldloven § 37 er at arealet enten inneholder truet, sjelden eller sårbar natur, representerer en bestemt naturtype, på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold, utgjør en spesiell geologisk forekomst eller har særskilt naturvitenskaplig verdi.

Naturreservat skal bidra til bevaringsmålene i naturmangfoldloven § 33, blant annet bokstavene

a (variasjonsbredden av naturtyper og landskap)

b (arter og genetisk mangfold)

c (truet natur og økologiske funksjonsområder for prioriterte arter).

Verneområdene skal bidra til å oppfylle flere nasjonale mål som:

- Et representativt utvalg av norsk natur skal bevares for kommenende generasjoner.
- Økosystemene skal ha god tilstand og levere økosystemtjenester.
- Ingen trua arter og naturtyper skal utryddes, og utviklingen til trua og nær trua arter og naturtyper skal bedres.

Opprettelse av verneområdene bidrar til å nå internasjonale mål og forpliktelser, bl.a. nedfelt i konvensjonen for biologisk mangfold artikkel 8 om et sammenhengende verneområdenettverk, jf. også naturmangfoldloven § 33 bokstav g.

Ved å verne disse naturområdene mot ulike typer inngrep, gir verneområdene også et positivt bidrag til det nasjonale og internasjonale målet om å stanse tapet av naturmangfold, jf. naturmangfoldloven § 33 bokstav a, b og c.

Områdene vil bidra til å oppfylle det nasjonale målet vedtatt av Stortinget om 10 % vern av skog.

1.2 Verneverdier, påvirkningsfaktorer og effekter av verneforslaget

Det foreslåtte verneområdet inkluderer naturtyper og nær truede og truede arter.

Vern av området bidrar til å redusere de negative effektene av klimaendringene, gjennom å sikre et nettverk av viktige leveområder for naturmangfoldet i norske økosystem. Det foreslåtte verneområdet har stor variasjon og rikt artsmangfold. Slike områder er robuste mot endringer i klimaet og bidrar til langsiktig bevaring av artsmangfoldet og opprettholdelse av de økosystemtjenester skogen gir. Vern av området vil bidra til langsiktig binding av karbon. Det meste av skogen i denne tilrådingen er gammel barskog, som ifølge rapporten Skogvern som klimatiltak (NINA rapport 752) har det største karbonlageret per arealenhet i levende biomasse.

I denne verneplanen er verneverdiene for området blant annet knyttet til bekkeløft og gammel barskog og boreal blandingskog på høyere boniteter, som vil bidra til å fylle mangler i vernet. Samtidig vil området bidra til å bevare nær truede og truede arter.

Kunnskapsgrunnlaget om naturmangfoldet i verneforslaget er innhentet fra:

Øystein Røsok, S. 2008. Naturverdier for lokalitet Tryterudelva, registrert i forbindelse med prosjekt Bekkekløfter 2008. NaRIN faktaark. Biofokus.

Naturbase: <http://naturbase.no/>

Artskart: <https://artskart.artsdatabanken.no/>

Skoganalyse: <https://skoganalyse.miljodirektoratet.no/>

De viktigste påvirkningsfaktorene på verneverdiene i området som foreslås vernet er hogst og ulike typer utbygginger. Vern av det foreslåtte området skal gjennom bestemmelser om slike tiltak sikre arealer med viktige vernekvaliteter og bidra til dekning av viktige mangler i skogvernet. Området vil bidra til langsiktig og effektiv bevaring av naturtyper og levesteder for truede arter, og reduserer dermed den samlede belastningen på arter som har risiko for å dø ut.

Verneforskriften åpner for at flere pågående aktiviteter kan videreføres. Tiltak som isolert sett vurderes å ha liten betydning for verneformålet, kan i sum og over tid medvirke til at verneverdiene forringes. For enkelte aktiviteter vil det derfor i tråd med prinsippene om samlet belastning være restriksjoner, slik at naturverdiene får en økt beskyttelse. Dette er også i tråd med prinsippene om miljøforsvarlige teknikker og lokalisering, samt miljøforringelser betaler der hvor det ut fra hensynet til verneverdiene er fastsatt bestemmelser om blant annet ferdsel og infrastrukturtiltak. Ut fra dagens kunnskap om arter og naturtyper i området vil de aktivitetene som i henhold til verneforskriften kan videreføres, med liten grad av sannsynlighet ha vesentlig negativ innvirkning på disse artene, naturtypene og landskapselementene. Vernebestemmelsene tillater likevel ikke vesentlige inngrep i området.

Statsforvalteren vurderer det slik at vernet med stor grad av sannsynlighet vil føre til en positiv utvikling for artene og naturtypene, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5. Statsforvalteren anser at kunnskapsgrunnlaget er i tråd med kravet i naturmangfoldloven § 8. Statsforvalteren har ut fra en føre-var-tilnærming i verneforslaget vektlagt muligheten for flere påvirkninger av samme slag, eller en kombinasjon av flere ulike påvirkningsfaktorer (samlet belastning). Det foreligger ellers etter Statsforvalterens oppfatning tilstrekkelig kunnskap om naturmangfoldet, påvirkningsfaktorer og effekten av vernet. Føre-var-prinsippet tillegges derfor ikke ytterligere vekt i denne saken.

For nærmere beskrivelse av verneverdier, påvirkningsfaktorer og effekter av verneforslaget, jf. naturmangfoldloven kapittel II, vises det til omtalen av Steinbruelva naturreservat i kapittel 5.

Dersom området ikke vernes, vil det være andre sektorlover som regulerer arealbruken fremover og som skal ivareta hensynene til biologisk mangfold.

1.3 Andre interesser

Kraft og energi:

Statnett er rettighetshaver innenfor verneområdet som nå er foreslått opprettet. Statnett er berørt ved at verneområdet er foreslått opprettet over det klausulerte byggeforbudsbeltet til den eksisterende 300 kV-ledningen Flesaker - Hof. Klausuleringsbeltet til transmisjonsnettledningen Flesaker - Hof er 38 meter bredt, 19 meter til hver side for senter av ledningen.

NVE viser til at det er kartlagt flere digitale vannkraftpotensialer for små kraftverk innenfor foreslåtte verneområde. Uttalelsen er forelagt grunneier.

Mineraler:

Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) kom med uttalelse til oppstartsmeldingen, og har ikke merknader til verneforslaget.

Stier:

Det går enkelte stier i området som er avmerket i forslaget til vernekart.

Skogsbilvei og traktorvei:

Det går en skogsbilvei og enkelte traktorveier i området, som er avmerket i forslaget til vernekart.

Andre interesser:

Statsforvalteren anser interesser knyttet til friluftsliv og jakt som de største interessene innenfor området. Disse interessene vil bli ivaretatt gjennom et varig vern av området, og gjennom verneforskriften.

1.4 Planstatus

Arealet i dette verneforslaget er avsatt som LNFR-område i Holmestrand kommune sin arealplan.

2. SAKSBEHANDLING

2.1 Saksbehandlingsprosesser

<i>Navn</i>	<i>Tilbud</i>	<i>Oppstart</i>	<i>Høring</i>
Steinbruelva	20.9.2021	19.4.2022	11.7.2024

Tilbud om vern kom fra en privat grunneier den 20.9 2021 via Viken Skog. Området er kartlagt etter ny og gammel metodikk av Biofokus i 2021. Vestre del av området er tidligere kartlagt i 2008 som naturtypen bekekløft (etter DN- håndbok- 13). Etter oppstart ble området utvidet med noe eldre skog i sørøst, og for en bedre arrondering av området ble det utgrenset noe yngre skog i nord og sørlig del i tråd med ønske fra Miljødirektoratet. Frist for uttalelse til høringen var 20.9.2024.

2.2 Forholdet til utredningsinstruksen

Verneforslaget er utarbeidet i henhold til Utredningsinstruksen. I kapittel 1 og 2 begrunnes verneforslaget på overordnet nivå og sammenhengen med nasjonale og internasjonale mål om å ta vare på et utvalg av norsk natur belyses. Videre omtales kort hva som eventuelt skjer med verneverdiene hvis vernet ikke gjennomføres og hvilke virkemidler som eventuelt kan være relevante. I kapittel 5 vurderes samfunnsnyttan av verneforslaget på et overordnet nivå, sammen med økonomiske og administrative konsekvenser. I kapittel 6 omtales og vurderes generelle kommentarer og konkrete merknader til verneforslaget for Værstadjellet naturreservat fra berørte parter, myndigheter og interessegrupper.

Gjennomføringen i henhold til rundskriv T-2/15 om saksbehandlingsregler ved områdevern etter naturmangfoldloven, forvaltningsloven og utredningsinstruksen har medført inkluderende prosesser som sikrer en vellykket gjennomføring.

Gjennom verneplanprosessen er det foretatt en avveining mellom verneinteresser og andre bruker- og samfunnsinteresser. Verneforslaget er også i størst mulig grad tilpasset de ulike brukerinteressene i området. Kravene i naturmangfoldloven § 14 er dermed oppfylt.

2.3 Forvaltningsmyndighet

Aktuelle kommuner skal gjennom høringsprosessen gi tilbakemelding på om de ønsker å få tildelt forvaltningsmyndighet for nye verneområder i tråd med gjeldene politikk på området. I denne saken er det ikke kommet noe uttalelse fra kommunen på dette. Forvaltningsmyndigheten fastsettes gjennom forskriften når områder vedtas vernet.

3. VIKTIGE ENDRINGER UNDER BEHANDLINGEN AV VERNEPLANEN

3.1 Navn

Det er under høringen kommet innspill som foreslår endring av navn på området. Skrivemåten tilrås endret fra: Tryterudelva til Steinbruelva.

3.2 Avgrensning

Det er ikke gjort endringer i avgrensning av området etter høring.

3.3 Verneforskriften

Det er ikke gjort endringer i verneforskriften etter høring, bortsett fra endring av navnet på området fra Tryterudelva til Steinbruelva og en mindre endring i formålets ordlyd.

4. FORVALTNING, ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

4.1 Vurdering av samfunnsnytte og samfunnsøkonomiske konsekvenser

Området er i kommunenes arealplaner avsatt til Landbruks-, natur-, friluftsliv- og reindriftsområde (LNFR-område). Kartlegginger av områdenes naturverdier er gjennomført som del av verneplanprosessen. I noen tilfeller er eksisterende data brukt som utgangspunkt for vurdering av verneverdi. Bruksinteresser er klarlagt gjennom høring av verneforslag og annen kontakt med berørte parter.

Vernet vil begrense de fremtidige mulighetene for bl.a. skogbruk, jordbruk, mineralutvinning regulering av vassdrag, nedbygging og annen omdisponering fra natur til andre formål. Det er ellers i verneplanprosessen lagt vekt på å imøtekomme andre interesser gjennom avgrensning og forskriftsutforming.

Statsforvalteren mener at verneforslaget slik det nå foreligger har små negative konsekvenser. Samlet sett vurderer Statsforvalteren det slik at de samfunnsøkonomiske konsekvensene av vernet vil være positive på sikt. Forslaget vil sikre natur som har en positiv samfunnsnytte, selv om denne ikke kan verdsettes. Forslaget vil samtidig bidra til oppfyllelse av nasjonale og internasjonale forpliktelser om å ivareta naturmangfoldet. Verneforslaget vil også sikre viktig område for friluftsliv.

4.2 Forvaltningsmessige og budsjettmessige konsekvenser

De største kostnadene som følge av etablering av verneområder vil være utgifter til forvaltning og skjøtselstiltak for å opprettholde verneverdiene. I tillegg vil det kunne være behov for å restaurere natur i deler av området. Basert på nåværende kunnskap om Steinbruelva ser ikke Statsforvalteren behov for verken restaurering eller utarbeidelse av skjøtelsesplan, men det kan ikke utelukkes at det kan bli aktuelt på et senere tidspunkt.

4.3 Avveining skogvern - skogbruk

Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet fikk den 1. juli 2020 i oppdrag fra Klima- og miljødepartementet og Landbruks- og matdepartementet å utrede forvaltningstiltak knyttet til skogvern og konsekvenser for avvirkingen og skognæringens bidrag til det grønne skiftet. I rapport M-2007-2021 har direktoratene foreslått retningslinjer for avveining.

I oppdrag fra Klima- og miljødepartementet datert 8.11.2021 ba Klima- og miljødepartementet om at forslaget iverksettes, med noen mindre justeringer. For privateid skog skal forslaget iverksettes for områder der det mottas tilbud etter 1. februar 2022, og ved vern av offentlig eid grunn for områder der det meldes oppstart fra og med samme dato.

Området Steinbruelva er tilbudt for frivillig vern av grunneier før 1. februar 2022. Området omfattes derfor ikke av oppdraget fra Klima- og miljødepartementet.

4.4 Forvaltningsmyndighet

Statsforvalteren har i forbindelse med høringen ikke fått bekreftet om Holmestrand kommune ønsker forvaltningsmyndighet for naturreservatet. Kommunen har stått på høringslista, men ble ikke forespurt direkte i høringsdokumentet.

5. Beskrivelse av området med merknader

Steinbruelva, Holmestrand kommune

Totalareal 378 dekar.

Skogareal totalt 375 dekar.

Produktiv skog 375 dekar.

Verneformål og særskilte verneverdier:

Verneformål

Formålet med forskriften er å bevare et område som inneholder en regionalt viktig bekkekløft, gammel barskog, derav lågurtgranskog og boreonemoral blandingskog i lavlandet. Området har forekomster av sjeldne og trua arter, dødvedrike områder, skog på høye boniteter og har særskilt betydning for biologisk mangfold.

Verneverdier

Området ligger innenfor sørboreal vegetasjonssone. Vestre del av området er tidligere kartlagt som naturtypen bekkekløft, med regionalt viktig verdi (etter DN håndbok- 13). I bekkekløfta er det sammenhengende gammel granskog med til dels rike vegetasjonstyper, naturlig dynamikk og med en del død ved. Området har viktige innslag av rødlistearter og signalarter.

Ny kartlegging omfatter bekkekløfta og det meste av bratt lisode øst for bekkekløfta. Utvidelsen omfatter gammel furuskog, gammel granskog på høy bonitet og rik blandingskog med engpreg i feltsjiktet. Det står også endel grove osp og ospesuksesjoner spredt i området.

Området er etter kartlegging utvidet i sørøst med ytterligere ca. 50 dekar med hovedsakelig eldre barskog på høy bonitet. Store deler av tilleggsarealet er med rike vegetasjonstyper; lågurt og noe høgstaude. I den sørøstlige delen langs bekk kommer det inn fuktig kildeløvskog med ask og gråor.

Området samla er variert og domineres av rike og produktive vegetasjonstyper, derav lågurtgranskog, men også mer fattige vegetasjonstyper særlig i østlige deler. Vesentlige deler av skogen kan karakteriseres som gammel og middels gammel, og det er i partier til dels mye og god kontinuitet i død ved. De største naturverdiene er knyttet til partier dominert av eldre og dødvedrik granskog.

Det er funn av sjeldne og trua arter av mose, lav og sopp, som er avhengig av kontinuitet i død ved og gammel skog.

Tabellen viser oversikt over rødlista arter (sopp, lav og trær) innenfor verneforslaget.

Kategori	Vitenskapelig navn	Norsk navn	Artsgruppe
Nær truet (NT)	Fomitopsis rosea	rosenkjuke	Sopper
Nær truet (NT)	Phlebia centrifuga	rynkeskinn	Sopper
Nær truet (NT)	Phellinus nigrolimitatus	svartsonekjuke	Sopper

Nær truet (NT)	Antrodiella citrinella	gul snyltejuka	Sopper
Sårbar (VU)	Skeletocutis brevispora	klengejuka	Sopper
Nær truet (NT)	Bryoria bicolor	kort trollskjegg	Lav
Nær truet (NT)	Bryoria nadvornikiana	sprikeskjegg	Lav
Nær truet (NT)	Tilia cordata	lind	Trær
Sårbar (VU)	Taxus baccata	barlind	Trær
Svært truet (EN)	Fraxinus excelsinor	ask	Trær

Området oppfyller viktige mangler i skogvernet knyttet til høybonitetsskog i lavlandet og biologisk gammel skog i sørboreal vegetasjonssone. Området vil i tillegg bidra til å sikre vern av bekkekløft og boreal naturskog i fylket.

Verneindeksen for området ga en score på 3,83 etter ny metodikk. Samlet oppnår foreslåtte verneforslag regional verdi (**) etter gammel metodikk.

Inngrepsstatus og andre interesser:

Det går en skogsbilvei gjennom området og enkelte traktorveier og stier inn i området. I tillegg går det en kraftlinje over elva i søndre del av verneområdet. Statsforvalteren er ikke kjent med at det er andre innretninger eller tekniske inngrep innenfor området. Av andre interesser anser Statsforvalteren friluftsliv og jakt som de mest aktuelle.

Sammendrag av høringsuttalelsene:

Verneplanen for området ble sendt på høring til:

Grunneier, Holmestrand kommune, Vestfold og Telemark fylkeskommune, Nordre Vestfold Skogeierlag, Holmestrand idrettsforening, Holmestrand jeger- og fiskerforening, Holmestrand og omegn turistforening, Vestfold og Telemark orienteringskrets, Statens vegvesen region sør, Forum for Natur og Friluftsliv i Vestfold, Vestfold sau og geit, Naturvernforbundet i Vestfold, Lede AS, Birdlife Norge avdeling Vestfold, Norges jeger og fiskerforening avd. Vestfold, Vestfold bonde- og småbrukarlag, Norges bondelag avd. Vestfold bondelag, Skagerak energi AS, AVINOR AS, BANE NOR SF, DEN NORSKE TURISTFORENING, DIREKTORATET FOR MINERALFORVALTNING, FORSVARSBYGG, FRILUFTSRÅDENES LANDSFORBUND, Institutt for biovitenskap, Universitetet i Oslo, Landbruksdirektoratet, Luftfartstilsynet, Natur og Ungdom, Naturvernforbundet, NHO Reiseliv, Norges Bondelag, Norges Geologiske Undersøkelser, Norges Handicapforbund, Norges Idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité, Norges Jeger- og fiskerforening, Norges Luftsportsforbund, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, Norges Miljøvernforbund, Norges Orienteringsforbund, Norges vassdrags- og energidirektorat, Norsk Biologforening, Norsk Bonde- og småbrukarlag, Norsk Botanisk Forening, Norsk Friluftsliv, Norsk institutt for bioøkonomi, Norsk institutt for naturforskning, Norsk institutt for naturforskning, Norsk organisasjon for terrengsykling, Norsk Orkideforening, Norsk ornitologisk forening, Norsk Sau og Geit, Norsk Zoologisk, NORSKOG, NSB hovedadm, NTNU, fakultetet for naturvitenskap og Teknologi, NTNU, Ringve botaniske have, NTNU, Vitenskapsmuseet, SABIMA, Statens kartverk, Statkraft SF, Statnett SF, Språkrådet, Universitets naturhistoriske museer og botanisk hage, Vegdirektoratet, WWF-Norge, DNT Vestfold og Kommunenes sentralforbund.

Det har kommet inn fire høringsuttalelser til verneforslaget. Vi har også tatt med uttalelser til oppstartsmeldingen når vedkommende instans kun har kommet med uttalelse til den og ikke høringen (Forsvarsbygg, Landbruksdirektoratet, Statnett og Statkraft).

Forsvarsbygg har ikke kommet med uttalelse til høringen, men har kommet med følgende uttalelse til oppstartsmeldingen: «Vi viser til varsel om oppstart av verneprosess 8 områder i Larvik, Sandefjord og Holmestrand kommuner.

- Skørsåsane og Kulerødvannet i Sandefjord
- Jordstøyp naturreservat, utvidelse, Korpen og Sagkollen naturreservat, utvidelse, Blåbæråsen og Slettebergskarvene i Larvik kommune
- Tryterudelva og Hvittingen Holmestrand

Forsvarsbygg gir høringsvar i denne type saker med det utgangspunkt å ivareta Forsvarets arealbruksinteresser.

Vi ser ingen konflikter med de foreslåtte områdene. Vi ber imidlertid om at det generelle unntaket for militær operativ virksomhet og unntaket for avgang og landing med Forsvarets luftfartøy inntas i forskriftstekstene for alle områder.

Vi har ingen ytterligere merknader til verneforslaget.»

Landbruksdirektoratet har ikke kommet med innspill til høringen, men har gitt uttalelse til oppstartsmeldingen. De har gitt noen generelle innspill som omhandler traktorveger og ferdselsveger, og merking og rydding av slike, støler/seterområder, beiting og reindrift. Landbruksdirektoratet skriver videre at de går ut fra at Statsforvalterens landbruks- og reindriftsfaglige kompetanse blir involvert i utforming av forskrift og verneplan.

Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) uttalte at deres sektorområde ikke ble berørt av verneplanen og DMF hadde ingen merknader til oppstartsmeldingen. De har ikke kommet med uttalelse til høringen.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har ikke kommet med innspill til høringen, men gitt uttalelse til oppstartsmeldingen som følger:

«NVE har sett gjennom oppstartsmeldingen for de foreslåtte verneområdene med tanke på energi- og vassdragsinteresser som eksisterende og planlagte energi- og nettanlegg, vannkraftverk, hydrologiske målestasjoner m.m.

- Så langt NVE kjenner til er det ingen energi- og vassdragsinteresser i områdene Skørsåsane, Kulerødvannet, Korpen og Sagkollen (utv.), Blåbæråsen og Slettebergskarvene.

-Det er flere energi- og vassdragsinteresser i områdene [Jordstøyp \(utv.\)](#), [Tryterudelva](#) og [Hvittingen](#). Blant annet nettanlegg, vannforsyningsmagasin og digital kartlagt småkraftpotensialer.

-Lede AS har områdekonsesjon i de foreslåtte verneområdene.

-NVE er positive til at både Statnett SF, Lede AS og Holmestrand kommune er inkludert i adresselisten, men vi kan ikke se at de har uttalt seg ifb. vern og ber de gjøre dette.

-Nettanlegg

*NVE gjør oppmerksom på at Lede AS har områdekonsesjon i de ulike verneområdene. Vi oppfordrer nettselskapet til å uttale seg om verneforslaget kommer i konflikt med eksisterende eller fremtidige prosjekter. NVE har ikke detaljert kjennskap til planer knyttet til distribusjonsnett. **Det er spesielt***

viktig at Lede AS uttaler seg om aktuelle planer. NVE ber nettselskapet å uttale seg selv i tilfeller uten konflikt.

I området [Jordstøyp \(utv.\)](#) ligger nettanlegg nært, men utenfor foreslåtte verneområde. Det er nettanlegg innenfor de foreslåtte verneområdene [Hvittingen](#) og [Tryterudelva](#).

-Når det kommer til utvidelse av Jordstøyp naturreservat eier Lede AS et 24 kV distribusjonsnett som ligger nært foreslåtte vern.

-I Hvittingen eier Lede AS et 24 kV distribusjonsnett som ligger innenfor det foreslåtte verneområdet.

-Statnett SF eier et 300 kV sentralnett som krysser Tryterudelva.

I tilfeller der nettanlegg ligger innenfor verneområdet ber vi statsforvalter å inkludere standardbestemmelsene for nettanlegg i verneforskriften. NVE ber Lede AS å uttale seg om de trenger standardbestemmelser som sikrer drift og vedlikehold, inkludert sikringshogst med tilhørende motorferdsel i Jordstøyp naturreservat. Vi ber også nettselskapet å vurdere bestemmelsene under for oppgradering og fornyelse. Siden nettanlegg ligger utenfor Jordstøyp naturreservat blir ikke disse bestemmelsene inkludert, selv om disse er en del av standardbestemmelsene, med mindre nettselskapet uttaler at de har behov for disse:

- **§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene:**

o «Oppgradering eller fornyelse av eksisterende kraftledning for heving av spenningsnivået og økning av linetverrsnittet når tiltaket ikke skader verneverdiene angitt i verneformålet nevneverdig.»

- **§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser:**

o «Oppgradering og fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4.»

Vi ber nettselskapene å uttale seg dersom standardbestemmelsene ikke dekker deres behov.

- **Digital kartlagt småkraftpotensial**

Det er kartlagt flere digitale vannkraftpotensialer for små vannkraftverk innenfor det foreslåtte verneområdet [Tryterudelva](#). Samlet er det et årlig produksjonspotensial på 4,02 GWh fordelt på 3 prosjekter. Dyreste prosjekt har en spesifikk utbyggingskostnad på ca. 8,5 NOK/kWh (2021-priser). I ulike sammenhenger har vi lagt til grunn en øvre grense for spesifikk utbyggingskostnad på 5 NOK/kWh basert på 2021-kostnadsnivå. Blant de 3 prosjektene er det et potensial som har en spesifikk utbyggingskostnad under 5 NOK/kWh. Årlig produksjon for dette prosjektet er på 2,52 GWh/år og har en utbyggingskostnad på ca. 4,75 NOK/kWh (2021-priser). Småkraftpotensialet er vurdert til å ligge nær gjennomsnittet av konsesjonsgitt vann- og vindkraftproduksjon. **NVE ber om at grunneier orienteres om vannkraftpotensialet.**

- **Vannforsyningsmagasin**

Det foreslåtte verneområdet [Hvittingen](#) grenser til vannforsyningsmagasinet Orebergvann. Ansvarlig for vannforsyningsmagasinet er Holmestrand kommune. Vi ber statsforvalter ta kontakt med Holmestrand kommune slik at de får mulighet til å uttale seg om det er behov for tilpasninger ifb. vern for å hensynta vannforsyningsmagasinet. **NVE ber Holmestrand kommune uttale seg selv i tilfeller uten konflikt».**

Språkrådet tilrødte navnet Steinbruelva i merknad til oppstartsmeldingen, og tilrår fortsatt navnet Steinbruelva naturreservat til høringen. De viser til at det er gjort vedtak om både Tryterudelva og Steinbruelva som navn på bekken, men som det fremgår av navne plasseringen på www.norgeskart.no og vedtaksbrevet fra Kartverket, at det Steinbruelva som er vedtatt navn på den delen av bekken der naturreservatet skal ligge. Statsforvalteren må bruke det vedtatte navnet, jf. § 11 første ledd i stedsnavnloven.

Lede AS har gitt uttalelse om at de ikke har eksisterende nettanlegg innenfor det foreslåtte verneområdet, og har derfor ingen bemerkninger til verneplanen.

Statnett SF uttaler at de har merknader til verneforskriften vedrørende verne- og ferdselsbestemmelser som følger:

«Statnetts anlegg og rettigheter

Statnett eier, drifter og utvikler det norske transmisjonsnett – hovednettet i strømforsyningen. Transmisjonsnett består av ca. 160 transformatorstasjoner og ca. 11000 km kraftledninger over hele Norge, foruten ledninger og sjøkabler til utlandet. Statnett uttaler seg til verneplanen ved å være rettighetshaver innenfor verneområdet som nå er foreslått opprettet. Statnett er berørt ved at verneområdet er foreslått opprettet over det klausulerte byggeforbudsbeltet til den eksisterende 300 kV-ledningen Flesaker - Hof. Klausuleringsbeltet til transmisjonsnettledningen Flesaker - Hof er 38 meter bredt, 19 meter til hver side for senter av ledningen.

Statnett har anleggskonsesjon etter energiloven til å eie, drifte og vedlikeholde transmisjonsnettledningen, og har ervervet rettigheter til dette gjennom ekspropriasjonsskjønn og minnelige avtaler. I Statnetts rettigheter inngår også, av hensyn til forsyningssikkerheten til ledningen, retten til å rydde skog i klausuleringsbeltet, herunder nødvendig felling av trær i sideterreng utenfor klausuleringsbeltet. Skogrydding i klausuleringsbeltet gjennomføres med noen års mellomrom.

Utvikling av transmisjonsnett

300 kV-ledningen Flesaker - Hof ble satt i drift i 1969. Statnett må etter hvert/i løpet av 10-15 år fornye denne ledningen. Dette kan innebære ombygging av eksisterende ledning, eller at det bygges en ny ledning parallelt med den eksisterende før den gamle eventuelt rives. På denne ledningen pågår det et prosjekt med å oppgradere ledningen fra 300kV til 420kV. Det klausulerte beltet til ledningen øker da fra 38 til 40 meter bredde.

Statnetts merknader til verneforskriften

Statnett påpeker at verneforskriften må ivareta nødvendige hensyn til drift og utvikling av transmisjonsnettanlegg.

Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Forskriften må gi mulighet for oppgradering og fornyelse av transmisjonsnettledninger (for eksempel heving av spenningsnivå og økning av linetversnitt).

Det er videre av stor betydning at det i forskriften gis et generelt unntak fra vernebestemmelsene for tiltak knyttet til drift og vedlikehold av transmisjonsnettanlegg i og inntil verneområdet. Denne type arbeid og tiltak kan være avgjørende for forsyningssikkerheten for strøm til samfunnet. Omfanget av slike arbeider innenfor det enkelte naturreservat er vanligvis lite, men antallet verneområder er stort. En eventuell søknadsplikt for tiltakene vil samlet for Statnett gi et betydelig merarbeid som vil forsinke og komplisere driften av transmisjonsnettanleggene.

Generelt unntak fra ferdselsbestemmelsene

Under normale omstendigheter vil det ikke være behov for motorisert terrengtransport på bakken innenfor det foreslåtte verneområdet. Imidlertid må det under akutte situasjoner eller fare for akutte situasjoner være åpning for motorisert ferdsel for å reparere eller avverge utfall på transmisjonsnettledningen.

Det bemerkes at Statnett også benytter helikopter til arbeid i forbindelse med vedlikehold, feilsituasjoner eller havari. Det bes derfor om at nødvendig arbeid med helikopter, herunder landing, gis et generelt unntak fra ferdselsbestemmelsene i verneforskriften da aktiviteten ikke er i konflikt med verneformålet.

Statnett ber om å få være høringspart i det videre planarbeidet».

Bane Nor viser til at området ikke berører jernbanens interesser og de har derfor ingen merknader.

Statsforvalterens kommentarer:

Til innspill fra Landbruksdirektoratet vil Statsforvalteren kommentere at det ikke ligger støl/sæterområde innenfor verneforslaget, men at det er tatt høyde for det og de andre innspillene i verneforskriften.

NVE viser til at Statnett SF eier et 300 kV sentralnett som krysser Tryterudelva og at Lede AS har områdekonsesjon i området. De ber nettselskapene å uttale seg dersom standardbestemmelsene i forskriften ikke dekker deres behov. NVE viser også til at det er kartlagt flere digitale vannkraftpotensialer for små vannkraftverk innenfor det foreslåtte verneområdet Tryterudelva, og ber om at grunneier underrettes om dette.

Statsforvalteren har på bakgrunn av kraftlinja tatt inn standardbestemmelsene for nettanlegg i forslaget til verneforskrift. Videre sto både Lede AS, Statnett SF og Holmestrand kommune på høringslista for eventuelle uttalelser til saken. Statnett SF kom med uttalelse til oppstartsmeldingen og Lede AS uttalte i høringen at de har ingen bemerkninger til verneplanen.

Angående digitale kraftverk er uttalelsen fra NVE sendt til grunneier til orientering, og vi har ikke mottatt kommentarer til den.

Språkrådet tilrår Statsforvalteren å bruke Steinbruelva som navn på området da det er gjort vedtak på navnet som stedsnavn, i tillegg til at navnet står i kartet. På grunnlag av høringsinnspillet mener vi det er nødvendig å endre navnet fra Tryterudelva som tidligere brukt, til Steinbruelva naturreservat.

Statnett SF viser i sin uttalelse til at de planlegger å spenningsoppgradere ledningen Flesaker - Hof til 420 kV innen år 2030. På et tidlig stadium planlegges det å bygge om eksisterende ledning og å bruke eksisterende master, men avhengig av den videre planleggingen kan det kan også være aktuelt å bygge en ny ledning ved siden av, før den gamle rives.

Når det gjelder fremtidig drift, vedlikehold og oppgradering av kraftledningen vil det ivaretas av standardbestemmelsene i forslaget til verneforskrift for området. Oppgradering eller fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4, vil kreve søknadsbehandling etter § 7.

Bruk av helikopter omfattes ikke av vernebestemmelsene så lenge det ikke er behov for landing og forstyrrelsen er kortvarig. Landing med helikopter inngår i motorferdselsbestemmelsene i § 6 og 7. Landing i terrenget vil antakelig være lite relevant, siden dette er et skogkledd område.

Øvrige uttalelser tas til etterretning.

Navn

Statsforvalteren tilrår navnet Steinbruelva og ikke Tryterudelva som i høringsforslaget.

Avgrensning

Arealet er ikke endret etter høring.

Verneforskrift

Det er ikke gjort endringer i verneforskriften etter høringen, bortsett fra endring av navn og en mindre endring i verneformålets ordlyd.

Statsforvalterens tilråding:

Statsforvalteren tilrår at området blir vernet som naturreservat med verneforskrift og vernekart som beskrevet.

Vedlegg:

Vedlegg 1. Forslag til vernekart for Steinbruelva, Holmestrand

Vedlegg 2. Verneforskrift

Vedlegg 3. Høringsuttalelser